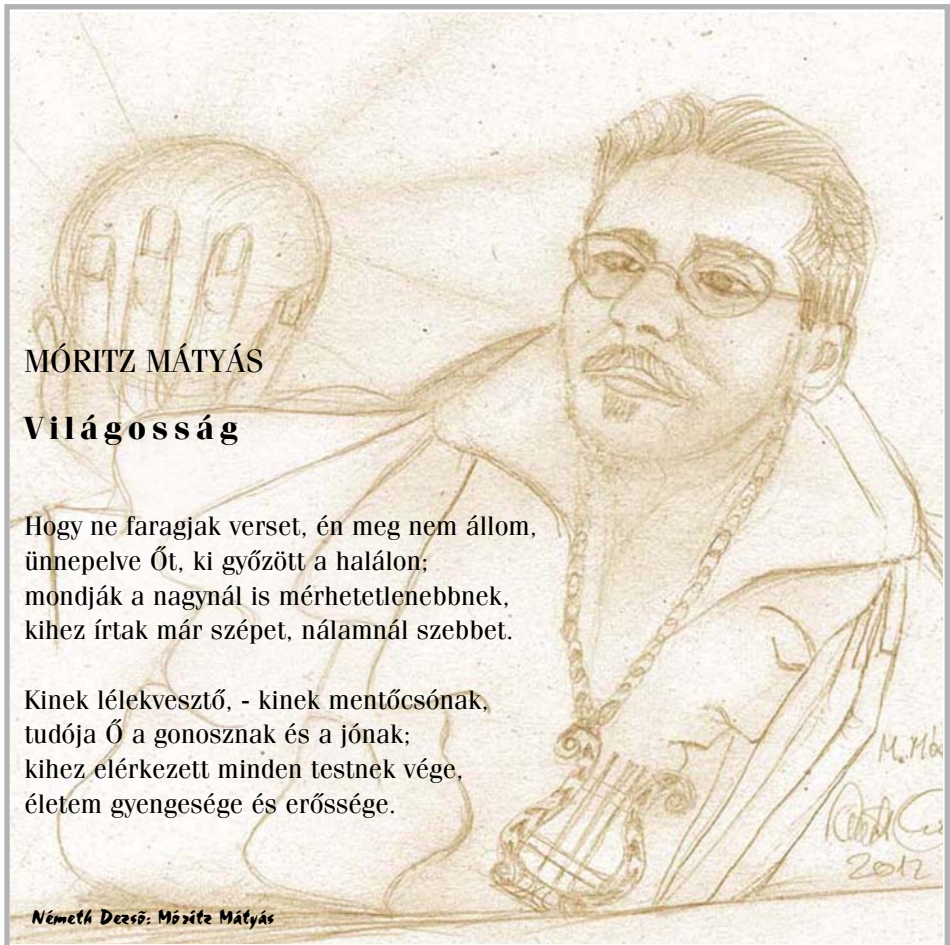
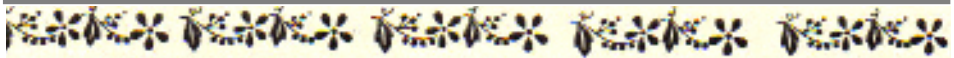

Kis

LART

IRODALMI FOLYÓIRAT

MÓRITZ MÁTYÁS

Világosság

Hogy ne faragjak verset, én meg nem állom,
ünnepelve Őt, ki győzött a halálon;
mondják a nagynál is mérhetetlenebbnek,
kihez írtak már szépet, nálamnál szebbet.

Kinek lélekvesztő, - kinek mentőcsónak,
tudója Ő a gonosznak és a jónak;
kihez elérkezett minden testnek vége,
életem gyengesége és erőssége.

Németh Dezső: Móritz Mátyás

2012/5 93.szám

Kis LART az INTERNETEN! www.kislant.hu

MÓRITZ MÁTYÁS

VALÓRA BŰVÖLŐ ÁHÍTAT

Végtelenre szabott élet

Megújulok minden pillanatban

Egy hajtásra, nevetve meginnám
ha poharamba mérget öntenél;
nem sírhat senki, csak énmiattam,
ha én meghalok, már semmi sem él.
Amit én teremtek, csak az a kincs,
amit más teremt, az délibáb lesz;
ha én szeretek, ott kegyelem nincs,
hibátlan vagyok, örök hibám ez.
Átlépek ha előttem szakadék tátong,
amit én feladok, csak az az elveszett;
legyen átkozott aki értem imát mond,
megérzés, nem régen kihunytt csillag vezet.
Ha én kérdezek, az Isten is megfelel,
azon nyomban meghalt, akit megvettem;
akit én megszólítottam, nem feled el,
amerre én járok, a föld szíve retten.
Kimondom ami ki nem mondható,
hatalom nincsen ami felöklel;
jó kedvem semmivel nem rontható,
nem elég a minden, nekem több kell.
Lerázom magamról a földszagot,
nem bánthatnak fák, habok, se hegyek;
az életem végtelenre szabott,
nincs az a pénz, hogy boldog ne legyek.
Vadállat is odahajol ujjaimhoz,
megismerem a rosszat, millió közül,
engem kétség, bizonytalanság nem kínoz,
a halált is megölöm ha ellenszegül.
A költészetet más nem, csak én érdeklek,
akkor van értelme bárminek ha merek;
szívemet kiért kellene földbe vetnem,
az élet fája csak az, mit én nevelek.
Fölöttem nem fog halom meredni,

nem tart fogva templom, se kaszárnya;
szememben szívem nem fog remegni,
nem hív hallgatag vagonok árnya.
Magamról minden hámot levetek,
a tagjaim senkihez sem löknek,
az Isten is örül, úgy nevetek,
még a telek is tavaszba szöknek.

Torz áradat

Roszzat írni, – számukra ez valami flanc,
minden megveszekedett sorukra büszkék;
írásuk mint a kankó, – az ótvar, – a franc,
beléjük ölik a lelkük minden üszkét.
Felolvasásról jönnek, vagy oda mennek,
mindegyiküknek átszellemült az arca;
ha te is tapsolsz, téged is megszeretnek,
torz művét ha bármelyikük elszavalja.
Fél seggükkel mind a Pegazuson ülnek,
világot váltva délután és délelőtt;
és mikor végre a színpadra kerülnek,
elhiszik: ott áll a Múzsza hátuk mögött.
A társaságuk csaholó kutyacsapat,
hiszik: Istennél szebb planétát köpnek;
hogy kókler: a kétely egyikben sem matat,
saját könnyük hullásában gyönyörködnek.
Szavukat gyógyírnak szánják és vigasznak,
elhiszik hogy költők: dáriusi perzsák;
szavukat öröknek vélik és igaznak,
nap mint nap kifakadnak, akár egy verszsák.
De nem lépnek túl könyvtáron és kocsmán,
messziről megérezem már az avas szaguk;
úgy próbálják eladni azt ami ocsmány,
hogy legfeljebb csak egymással mérik maguk.
Tehetségüket nem hiszik csak smaragdnak,
pedig a béka feneké alatt szárnyal;
torkon egy valamire jó sort sem ragadnak,
mondandójuk nem mond semmit, csupán árnyal.
Ügybuzgóságuk már engem is megriaszt,
papírok felett görnyednek óra hosszat;
írni: ez jelenti számukra a vigaszt,
mint akik legjobban művelik a rosszat.

Ki őriz mit

Annát, – a nyugodtan kiejtett nevet,
 vagy az élet egyre mélyebb erdejét;
 elmaradt emlékeket és éveket,
 melyek hóval fődtek a költő fejét.
 Kosztolányi kezébe ejtett arcát,
 Caesart, Napoleont, és a föld porát;
 imáját mielőtt megkezdte a harcát,
 a költő, szenvedésről írt száz sorát.
 A látóhatárt, a csikorgó havat,
 az öröklétet, a vizes madzagot;
 a fehér kesztyűt, a megütött nyakat,
 a harminc évet, a hófehér lapot.
 A kenyeret, a bort, az öreg pipát,
 ünnepet, – szeptemberi áhítatot;
 vagy a szán kacagó skizofréniát,
 e verset, mely lelkeimmel átítatott.

Vérszeplő

Ha már nem véd senki fagytól, – tűztől,
 ha meghallom ha a halál kürtöl;
 mikor nem lesz számomra már mentség,
 csak a halál, – semmi hősi szentség.
 Kifut a számon a végső mondat,
 kiteszem szívem, nagy tüzes pontnak,
 szíved szívemhez, mi lesz mi kösse,
 ha a szánk csókra már nem áll össze.
 Mi lesz kettőnk között majd a kábel,
 ha egymástól majd a halál vág el;
 a halál, – az az iszonyú olló,
 vérszeplősre ver majd ezer holló.
 Mikor üvegként a lelked reszket,
 hiába festesz piros keresztet;
 mikor majd a bánat beárnyékol,
 békédet felőrli majd a téboly.
 Ki véd majd meg téged karddal, – törrel,
 ki vív majd meg a piszkos erőssel;
 szerveid ki fogja rendbe tenni,
 mintha nem is történt volna semmi.
 Ha eltűnnek majd a véres térdek,

és én a távolból el nem érlek;
 ha megrogyok, mint a ló tomporok,
 ki dalol majd, mint a metszett torok.
 Ki kérdezi majd hogy fáj-e fájva,
 ha zápornak leszek tűpárnája;
 mikor kormot fújnak rám a kürtök,
 és eljön a csonka gyász, – csütörtök.
 Mikor a gyeplőt már nem én tartom,
 mikor elfognak a fák a parton;
 kibén bűg majd minden emberi mű
 értelme, akár a mélyhegedű.

Isten, haza

Sírnak az évszakok, és az egek,
 sunyít már a vihar, a romboló;
 a tavasz szép gömbölyű és kerek,
 a költő szeretőre gondoló.
 Míg a tavaszi szél karikázik,
 legyél szeretőm, – ölelj igazán;
 lelkem rád adom, ha tested fázik,
 legyél az Istenem, legyél a Hazám.
 Nyílj meg nekem, akár csak a berek,
 hogy ne legyek már kegyetlen árva;
 tehetetlen és guggoló gyerek,
 aki belenehezül a sárba.
 A szívem úgy ver, a szívem úgy ráz,
 rikoltana, dalolna a torkom;
 mert jön a tél: a halál citeráz,
 szívemben kivásalt vágyam hordom.
 Legyen a lelked meleg szívárvány,
 könnyen adom szívem, vedd hát könnyen;
 ne hagyj itt magányosan és árván,
 legyél Istene az örömömnek.
 Ne hagyj itt epedve a romokon,
 véreddel folyna eggyé a vérem;
 vérvő eper alszik a homokon,
 úgy hord a szél az ördögszekéren.
 Képzeldük el mi ketten a rendet,
 a szívemben topognak a vakok;
 csontjaim hallgatják csak a csendet,
 sírnak az egek, és az évszakok.

Áldott bánat

Áldott bánat szépítette lelked,
szívedből kimosta ami derű;
áldott bánatod úgy énekelted,
lelkedben eltört minden hegedű.
Mely úgy sírt, olyan tisztán és mélyen,
mint zsolozsma szent karácsonyéjen;
azt zengette hogy nincs igaz öröm,
igazi vágy, e vérkönnyes rögn.
Máskor nem fáradtál el szeretni,
áldottad az átkozott világot;
bár hívogatott a szürke semmi,
és bús lelked is halottra fázott.
Mégis fáradt dalnokként daloltál,
bús robotban vigaszod énekelted;
áhitattal ünnepre gondoltál,
mely nem jött el, bár jönnie kellett
volna, – de maradt tűnő ígézet,
és megmaradt violaszín ködnek;
szédítőn átrobogott az élet
(mint a letűnt Nap csókja) fölötted,
mely kurta volt: tapsot ritkán adott,
és Te eljátszottad olyan hamar;
vetted borongásod és bánatod,
azóta is vád és virág takar.

Istenjárás

A kihalt utcákon végigkaptat,
le-leül a házak küszöbére;
elfüggönyözve már minden ablak,
és Ő bottal kopog mint a béke.
Hangtalanul: minden álmod sajnál,
amíg vereslik a nyírfa kérge;
hangja nem jut tovább egy-egy fánál,
amíg farkasok gyűlnek a vérre.
De Ő közöttük jár áhitattal,
hogy egy-egy vadat megtáncoltasson;
nem várja üveggel borított asztal,
nem várja jó tekintetes asszony.
Nem szól: a holdnál is jobban hallgat,

levélnyi remény sincs a tavaszra;
lábai nyomán izzik a harmat,
őszi fény egy percre sem marasztja.
Suttogását egy csillag se hallja,
és rá se kiabálnak hogy vesszen;
beletörli vérét az égálja,
a dombon az akác összerezzen.
Még csak ki sem verik a faluból,
de még csak meg sem kapja a botot;
kihalt az utca és Ő nem lohol,
alszik mind az elgyámoltalanodott.
Van akinek megreszket az ina,
van aki szederjes álomra talál;
foga kevés, azzal kell vacognia,
míg száján vegyül a könny és a nyál.
Aki felkel: nem a látogató miatt
jár fel-le akár egy kóbor török;
őrzi a sok omladozó falat,
és évődik akár az ördögök.
Még csak a nap sem sírt lemenőben,
Utána, ki bűneinket hordta;
majd eltűnt egy lombtalan temetőben,
miután nadrágját leporolta.
Másnap ki szeretné, se találja,
kibújni a melegből neki sincs mersze;
neki is szakállá nő borostája,
míg csattog a fagy akár a fejsze.
És ő is elhiszi: a tél örök
lesz, és megvet majd minden protokollt;
az állat is rúg, harap, hóbörög,
egy vörös folt előtt, ami talán
a megváltó kiontott vére volt.

✱

Móritz Mátyás

Jégmosoly

Házuk ablaka egy másik világra nyílt, melyben ők négyen, nem voltak többek mint félszeg árnyékfigurák. Ha a szomszédokat megkérdezte volna bárki, hogy mit is tudnak felőlük, legfeljebb megvonják a válluk, vagy ha beszédes kedvükben találná őket a kérdező, annyit kötnének az orrára, hogy furák, felettébb furák.

A ház lakóit nem rázta meg, ahogy nem is villanyozta fel a tény, hogy beköszöntött a szeptember hava is, hogy az ősz, ha nem is éppen váratlanul, de minden átmenet nélkül megérkezett hozzájuk is. Még egy fél mondatot sem vesztegettek az egészre. Nem érdekelte egyiket sem a langyos este, a sószerű és dér takarta háztetők, ahogy a járdát és az úttestet borító akácfalevelek sem. Pirkadatkor egyikőjük felállt, és becsukta az ablakot. A többiek még csak nem is biccentettek. Felálltak, és cél nélkül, egyik szobából a másikba kezdtek bolyongani, és ha útjuk keresztezték is egymást, vagy félrenéztek, vagy egy-egy betanult szót morogtak a másíknak, aki vagy visszamorgott egy betanult szót, vagy félrenézett, mondjuk pont a tükörrre, amelyben még magát sem ismeri meg, hiszen ősidők óta kancsalít. Ki-ki megfogta a fonákra fordult szoba kilincset, és visszavonult a saját bejárátú cellájába.

Az asszony is lefeküdt, csendben, ahogy a többiek. Nem zokogott már ki tudja mióta, hiszen szenvedését ahogy más, úgy már ő maga sem tartotta számon. Nem sírta el senkinek, még magának sem a legnagyobb szerelmét, mert ha

volt is ilyen, már régen elfelejtette. Sápadt, aszú haját nem csókolta meg senki. A férfi szelíden és nyugodtan levetkőzött, és még csak arra sem gondolt, hogy egy-egy rokonnal vagy cimborával, dülledt szemekkel borozzon hajnalig, hogy elmesélje: hogyan szavalt régen verset egy lánynak, hogyan tépett neki rózsát. Még csak sóhajtozni sem volt kedve, hogy aztán a boros abroszra ejtse kopasz fejét nagy bánatában. Inkább elnézte a légyöpöttös tapétát, és a megfakult falképeket.

A fiú nem aludt el rögtön. Egy régi emléket próbált magában felidézni. Egy Magura nevű fülesbaglyot, aki egy süveg alakú halmon lakott a közeli szálerdőben.

Valami idegen madár elhagyott fészke közelében gubbasztott naphosszat, alkonyatig bármikor meg lehetett látogatni. A fa közelében édesapjával, akár egy órát is képesek voltak elüldögélni a nagy csöndben, a madár nem röppent föl, csak ha durván fölzarvarták. De ők csak nézték a félszemmel pislogó baglyot, aztán hazamentek.

A lány, egy sötét sarokban láztól pihegve, csendesen, szemét lehunyva haladoklott. Csikorgó hideg téli délutánokról álmodott, kemény fagyos mezőkkel, keményre fagyott utakkal, udvarokkal.

Üres moziteremről, és üres klubhelyiségről, ízetlen bolti málnaszörpről, amit ásványvízzel fog majd inni, egyedül. Pedig valami erősebbet kívánna.

Másnap temetésre voltak hivatalosak mind a négyen. A temetőben régen nem jártak, pedig ősidők óta ide temetkeztek a

falubeliek –, igaz: semmi látványosságot nem ígért. Kapuja a fatemplom mögötti kertből nyílt, és egy kis emelkedő után kezdődött a fejfákkal teletűzdelt rét. Egyszerű, csak ritkán faragott fejfák, korhadó kereszték, bádoggal vértezett, dísztelen, kopott feliratoktól egyhangú, tákolt fadarabok, ferdén metszett, kereszt alakúra összedrótozott fémcsővek, esetlenül domborodó, árvácskával, enciánnal benőtt, púpszerű kicsi hantok. Ez a temető is roppant kövér volt, hiszen évtizedek-évszázadok óta etették csonttal, hússal, agyvelővel, anyákkal, apákkal, és apró gyermekekkel. A temetőben még a méhek és a darazsak sem dongottak koszorúkat, éneklő torkok nem dagdáltak inakban, és a gyászbóbitás pap is egykedvűen fröcskölte a szentelt vizet. De a koporsó alászállt, és ropogott is a rögöktől. Bár a rokonok egyike sem dörzsölte pirosra szemét, ahogy a szertartás végén sem ültek asztalhoz egy kiadós húsos-boros torra. Egy bicska és irhaszágu vénséget temettek el, akit nem sajnáltak, inkább irigyek voltak rá, hiszen ahogy rebesgették, még Ázsiában is járt, de most még csak viola, és jácint sem virult fölötte.

Házuk ablaka is aranylani kezdett, hiszen a tél is beköszöntött. Házuk képménye még sem pőfékelt, bár a hősík messze selymesen ragyogott már. A téli alkony csendesen leszállt, de a kályha nem égett, és ők sem beszélgettek mellette. A szobákban még csak mécsfény sem lobogott. Ha vendég jönne, csak a hűvös és büszke enyészetet látná, a nyújtózkodó, komor bútorokat. Csak az árnyékok ragyognak, és a nagy ablakok bámulnak sötét szemükkel. A tükör is csak úgy fénylik, mint a befagyott tó. S e

tárgyak között a téli hangulatban ülnek ők négyen az asztalnál, szótlanul és mozdulatlanul. Zord gőgjük jól illik a házhoz. Azt hinné az ember, hogy nem élnek, hogy szobor mind a négy. Arcukon jégmosoly fut át suhanva, csalfán, – de nem nevetnek, – mert nincs egyiküknek sem szíve. A szomszédok most még akkora ügyet sem vetnek rájuk, mint általában. Ha kérdezné őket valaki, talán a vállukat sem vonná meg, és ha beszédes kedvében is találná őket bárki, legfeljebb csak széttárná a kezüket, hogy ők úgy tudták hogy már nem is élnek, – vagy hogy régen elköltöztek.

Ezüstesőbe szállt le a karácsony, a hóesés sűrű, – náluk még sem zúg a kályha, a lámpafény sem aranylik a kalácson. A férfi és a fiú sem kockázik, ahogy a tejsűrű sem gőzöl. Távoli rokonaikkal sem jönnek össze, ahogy a perceket sem ütik el édes szóval, amíg a tél a megfagyott mezőket karcolja éles, kék körmeivel. A lég sem fenyőszagú, és a sarokba sem bókol a rakott fa, jó barát sem emeli kor-sóját. Miután lenyelték a mérget, kiki megfogta a fonákra fordult szoba kilincsét, és visszavonult a saját bejárati cellájába, és mielőtt örök álomba merültek volna, még megvárták ahogy a havas pusztán, a néma csöndbe, helyettük sír föl az égbe egy kósza mozdony. Amíg a szomszéd ablakokon kirajzolódtak az árnyékfigurák, akik minden egy mindent valóra bűvölő, áhítatos énekbe kezdtek.

Charles Baudelaire

Egy dög

Ne feledje, drágám, a tüneményt, mi feltűnt
ezen a szép nyári reggelen:
Az útkanyarban hírhedt ócska dög féle ült
ágyán, egy kavicsszőnyegen.

Nyitott ölet, lábait magasra dobta,
s méregetől átizzadt testét
szégyentelenül és gúnyosan kitárta,
s telt hasa füstölt az égnek.

Sült a ringyó, a tündöklő napsugár égett,
azért, hogy tűnjön a szemét,
hogy Földünknek, parányra bontva e férget,
visszaadja most mindenét.

Mint nyíló virág, a büszke csontvázon,
függött az ég tekintete.
Bűzös, égett hússzag terjengett a tájon,
s féltél, hogy elájulsz bele.

Piszkos pocakja fölött a legyek köröztek,
s folyt belőle fekete lé,
kővéres vastag csimaszok csámcsogva jöttek,
máztak a rongyos hús felé.

Hulláma röppent, s mint dagály áradt s apadt,
fölszökő vízként gyöngyözött,
míg teste tétován légzésre púpra dagadt,
élete lett többszörözött.

Zenélt a világ, dallamok szálltak csendesen,
mint lágyszellő patak ölében,
úgy mint magasztában ha gabonaszem hersen,
mit ütemre pörget legény.

Álomkép csupán, az alak szétzilált kusza,
szövényes vonalfirka volt,
egy vázlat, amit a művész úgy visz vászonra,
ahogyan benne bujdokolt.

Az eliszkolt kutya a sziklaszirthez bújva
ránk vicsorított mérgesen,
sóvár pofája éhesen várt a pillanatra,
hogy a hullából újra egyen.

– Minden hiába drágám, sáros lesz tested,
mocskos ragályos borzalom,
de csillag vagy szemeimben, és drága fényed
üdvöm és lázam, angyalom.

Bizony! Királynő leszel te a nők között,
mert eljön végítéleted:
Testeden vadvirág nő, aszott csontod zörög,
s csupa gaz lesz a fekhelyed.

De szólj a kukacnak, drágám, hogy a celládban
fölfalhat, eheti szíved,
bennem megmaradsz, mert gyönyörű
önmagukban
őrzöm – holt szerelmeimet.

Fordította: Németh Dezső

*

Ötvös László

Forgács

Égre csapó vágvak
levernek,
elérhetetlenek,
remegő áhítattal
karomba zárom
a lehetőségemet...

Debrecen, 1971. 11. 25.

Novák Noémi

Utállak, mert

Vágyat keltenék – ha még maradt olyan,
hogy fogcsikorgatva legyőzzem magam.
Könnyeimhez ezzel nyerem a jogot.
Legyintek egyet... már sírni se fogok.

Nyár lett reggelre. Korzó, szökőkutak.
Olvadt fagyaltjával kislány mutogat.
Kőkockák: négy, öt... megállok hirtelen.
Köpnék: utállak, mert lehetnél velem.
2012. 04. 30.

Görcsök hava

Ez a görcsök, kényszerképzetek hava,
ilyenkor jönnek rút, réveteg nappalok.
Virágba borul minden áttelelt magány,
megfásodik megint bennem, bennünk a gond.

Lehetnék boldog is. Tán jobb, ha úgy teszek.
Nyafogó drámákat nem illik, nem szabad.
Túlélek, mosolygok nyakmegfeszülésig...
Neked még keresnék egyszerű szavakat.
2012. 05. 05.

Szó nélkül, szóval

Jó lenne, ha lehetne ölni,
félrenyelt kortyot felköhögni.
Rágógumi-ízűt csókolni,
lapos kavicsot vízbe dobni.

Gyere akkor, ha én is kérem,
hallgatag légy, s komoly egészen.
Ne fogd kezem, de nyúljal érte:
gyerünk, asszony, indulni kéne.
2012. 05. 13.

Szünetek, csömörök

Mit is mondhatnék? Szeretlek.
Minden szabadon engedett,
olyan friss, annyira tavasz...
csak én, csak én nem vagyok az.

Akartam: nem panaszkodom.
Átnézek fillér-gondokon,
s az emberek feje felett...
Tegnap még úgy szerettelek.

Ma persze így. Holnap másképp.
Mennék, ha okot találnék,
keresve férfit, nyugalmat.

Hallgatok utcazajt, csendet.
Nincsenek okos, szép csendek –
szünetek, csömörök vannak.
2012. 05. 11.

Ma nem szeretlek

Ma nincs érzelem. Állat van.
Láss meg engem az állatban.
Szoktass kezedhez szelíden.
Hogy ütnél inkább? Elhiszem.

Ma nem szeretlek, csak várok.
Ősztönből bántalak, látod.
Túlélni igyekszem én is,
pillangókés most a kéz is.

Kávé fő. Pohárban narancs.
Egy dal szól: „*tu n'es pas un ange..,
Lehet... de nem számít, ne félj.
A gyarlóságod ma erény.
2012. 04. 24.

*Fr.: "te sem vagy egy angyal" Szerk.

Bayer Béla

A kis kopasz ember

Csike sokáig kereste azt a történetet, amelynek elmondása, elbeszélése, tényleg fontos lenne. Egy reggelen azután agyába ötlött, de akkorra már a találóan odaillő, egyedül pontos szavak hűtlenné lettek írói attitűdjéhez. Elkerülte a pontos narráció. A nyelv, az anyanyelve hagyta cserben. Az, amit az okosok az ember elveszett hazájának apostrofálnak. Nem akarva is, az új környezet szavai kerekedtek felül benne. Remény, szerelem, szenvedély és csalódás. Idegen hangzatosok uralták el képzeletének kerengőit. Az eset a kis kopasz emberrel, kinőtt kabátban, aminek a karjai hiányoztak, de ami alatt ott rejtett a mélynövésű egész élete. Letűnt múltja, neve nincs jövője. A felöltő zsebei mégis reménnyel voltak tele. Az önkritika képességéről papolhatott. Az erőszak türelmetlenségéről. A személyiség fejlődését bábáló humanizmusról. Elveszett szavakon, hajadonfőtt. Míg a bőjtői szél le nem leplezte. Az illanó hó ugyanis egy bronzszobrot idealizált, ami ott állt a skribler ablaka alatt, s amit csak saját észlelése bővített elevenné. Nem, nem a műtárgyról akart ő beszélni, nem a kis kopasz ködvágó tekintetéről, hanem mindarról ami ennek kapcsán fészkelte magát gondolataiba. Elveszett szavakon, amiket semmi sem zabolázhat már jelenidejűvé. A honvágytól lázas viták példázódásait kellene sorokba zaboláznia, egy híre kelt történet apropóján, a kis kopasz emberről.

– Megtudhatnánk mester, hogy éppen mivel foglalkozik? – akarták tudni jóindulatú hódolói egy átlagos matiné végezté-

vel, álszent kritikusai figyelmét a skriblerre terelve.

– Várjunk csak! – reagált Csike sokat sejtetően, szemüvegét a homlokára tolván –, van valami az asztalfiókomban, valami ami már előrehaladott állapotban van, hamarosan megtudják – vágta ki magát végül a bevált, „mindig ugyanaz” mondatával. A lelke mélyén azonban üresség ásítózott. Tekintete vak tükörbe révedt. Mosolya mégis meggyőzően vezette félre a magukat a művek urainak és a szerzői sorsok bizalmasának tartó műtészeket. Őt magát, egy ideje már csak felszínes dolgok foglalkoztatták. Jártas, merev egyformaság. Korábbi kötetének visszhangjából élt. Morálisan, de anyagilag is. Az eleven, vérbő ötletek vagy elkerülték vagy ha érkezése volt is egynémelyikükre, azok még csíra korukban elvetéltek. A tényt önmagán kívül nem firtatta senki.

A bronzszobor az előkertben állt. Hajadonfőtt. Hogy, hogy nem, bár havazott, kopaszon. Hósipka sem fődte. Talán a földszinti francia lánykái „süvegelték le”, iskolába menet. A skibler jó ideig elevennek hitte, a sarki csavargóval tévesztve össze. Először az ablakon át szólt ki hozzá. Gesztikulálva, elfelejtett szavakon. Azután, hogy válasz nem érkezett, kitartha az ablakot is. A megszólított erre sem reagált.

– Ha nem, hát nem! – dohogta Csike, hogy lelkesedés nélkül ugyan, de mással foglalja el magát. Majd megfélemedezett a dologról. Esteledvén azonban, amikor az utcai lámpa sárgán sápadt fénye aurát rajzolt az alak köré, újfent a szemébe ötlött. Alacsony növése, ujjatlan kabátja, hatalmas zsebei. Hófoltos egésze mereven nézett befelé. A firkász egyedül volt

otthon. Jobbik fele egy önépítési kurzuson okosult. Háziállatuk nem volt, a tv sem zajozhatott, hisz jó ideje már be sem kapcsolta. Hangokat hallott mégis. Majd szófoszlányokat. Végül érthető, jól artikulált mondatokat.

– Ugyan, mikor szeded már össze magad? – kérdezte szemrehányón egy ismeretlen hang –, mikor állsz végre a sarkadra? – a tónus számonkérőre váltott, majd rövidre rá elhallgatott. Csike kutakodva tekintett körül, de a szobában senkit sem talált.

– Bizonyára a kis kopasz lehetett, ott az ablak alatt – motyogta csak úgy maga elé, és kitekintett. Az alacsony hófoltos felöltő moccanatlan volt, amit a sápadt sárga aura csak kihangsúlyozott. Zárt ajkakkal állt ott, ködvágó tekintettel.

– Nem, nem, – ismételte a skribler –, valaki más lehetett.

Még az éjjel a kis kopasszal ámodott, aki ezúttal meg is szólalt.

– Én ugyan nem voltam! – jelentette ki a mélynövésű firkász azon kérdésére, hogy ő szolt-e hozzá a szürkületből.

– Úgy tűnik fel – adta meg magát Csike –, marad egy rejtélyem.

Egész éjszaka beszélgettek. Olykor akár emelt hangon is. Hajnal hasadtára a kis kopasz elnémult. Csak Csike lázas gondolatai maradtak elevenek. Kávét főzött, majd az íróasztalához ült, hogy lejegyezze az éjszakai diskurzus alapvetéseit. Olykor ki-kikacsintott az ablakon. Úgy találta, hogy a mélynövésű tekintete cinkossá szelődött. Egy, az éjszaka elhangzott mondata türemkedett elébe :

– A régi egod szólalt meg benned – állapította meg ellentmondást nem tűrően a kis kopasz –, egykori mivoltod, amire a

gondolataidat vetíted.

Csike nem várt intenzitással írni kezdett. Elfelejtett szavakon, kipirulva. Egy ismeretlen valakiről, akinek fejéről iskolába menet a földszinti francia lányai söpörték le a havat, aki az előkertben áll ujjatlan kabátban és akinek legújabb írását köszönheti. (Egy lábjegyzetben arra is kitért, hogy miként derült fény a kis kopasz szobor voltára és arra is, miként követte meg a sarki csavargót, amiért összetévesztette a szoborral.)

Sorainak Ariadne-fonala végül ahhoz a történethez is elvezette, aminek elbeszélése fontos volt számára. Elfelejtett szavakon szólalt az egyperces, a kis kopasz sajátos hanghordozásával, egy kiegészített firkász megtalált egojáról.

Bayer Béla

A függöny legördül

Ezüst Hold bókol, kitelt az évad,
vándorút szalagján tarisznyás legény.
Szavaink titkos életét vizslatva,
végszóra akadt a kettőspont helyén.

Moccan a függöny, gördülni készen,
a sors nem bábál örökös talányt.
Nincsenek előre megásott sírok
halál áll strázsát végső pont gyanánt.

T. Ágoston László

A másik asszony

Tóni, az életművész egyik éjjel azt álmodta, hogy meghalt. Sok hülyeséget összeálmodott már életében, de ekkorát még soha. Még hogy ő meghaljon... Ilyen még nem fordult elő vele e sártekén töltött hetvenöt esztendő alatt, és meg volt győződve róla, hogy nem is fog. No, de ha már megtörtént a dolog, nincs mit tenni, kíváncsian várta a folytatást. Annál is inkább, mert arra számított, hogy ha netán rosszra fordul a helyzet, legföljebb fölébreszti magát. Így tette ezt egész életében álmában és ébrenléti állapotában egyaránt. Ha valahol valami nem az ő kifinomult ízlésének megfelelően alakult, és ráadásul semmit nem tehetett ellene, csendben odébbállt, és úgymond' hagyta a fenébe az egészet.

Úgy kezdődött, hogy ebéd után elálmosodott és ledőlt a heverőre egy fél órácskát szundítani. Mari, a felesége – ez már a második volt, az elsőt tizenöt éve eltemette – be is takargatta a vastagabbik zöld pléddel, nehogy megfázzon. Aztán elment a konyhába mosogatni.

Álmában látta magát, ahogy ott fekszik a heverőn és a jobb karjára hajtja a fejét. Arra gondolt, hogy elfordítja, mert néhány éve eltört az a keze, és azóta gyakran elzsibbad.

– Hagyd a fenébe, hát nem látod, hogy meghalt? – szólt rá valaki a sarokból.

– Hogyhogy meghalt, hát nem én fekszem ott? – próbált ellenkezni.

– Annál inkább tudnod kellene. Az te voltál, ez meg te vagy. Mi ebben a különös? Így történik ez mindenkivel.

– Rendben van, de legalább a fejét

hadd igazítsam meg!

– Minek? Arra vannak a hullaszállítók. Gyere inkább, húzódj a sarokba, mert még elbotlik benned a feleséged, amikor észreveszi, hogy meghaltál.

Ott üldögéltek fönt a sarokban a menyegyzet alatt ezzel a bizonyos testetlen valakivel, aki még be se mutatkozott, és szenttelenül nézték, ahogy a Mari jajveszékkel fölötte, aztán mások is próbálgatták élesztgetni, pofozgatni, végül két borostás képű, enyhén szeszszagú pasas elhajtott vele egy fekete autóval és berakták egy hűtőepsibe. A nagy lábujjára rákötötték a cetlire rótt nevét és elmentek a szomszéd helyiségbe vacsorázni.

– Nem fázol? – kérdezte a testetlen.

– Hogyan fázhatnék, ha már nem vagyok ott? – méltatlankodott Tóni.

– Jól van no, ez csak a kötelező tesztkérdés volt, muszáj volt föltennem, mielőtt elindulunk.

– Hová indulunk? Hát nem ez volt a vég?

– Te mondtad mindig, amikor leléptél valahonnan, hogy minden vég egy új lehetőség kezdete.

– Na és, ha mondtam, még nem biztos, hogy komolyan is gondoltam.

– Csakhogy itt a gondolatok is meghallgattatnak és följegyeztetnek, sőt számon is kéretnek. Még akkor is, ha komolytalanok.

– Hol van az az itt, és mi az, hogy számon kéretnek?

– Az itt, az most a túlvilág, az örökkévalóság kezdete. Itt találkozhatasz újra mindenkivel, akit ismertél odaát. Akár bocsánatot is kérhetsz azoktól, akik ellen vétettél. Ez is egyfajta vég egy új kezdet előtt.

– Ne etess engem ezzel az óhéber

dumával! Én Tóni vagyok. Álomban is tudom, hogy álmodom, és ha nem tesszik a filozófiád, egyszerűen fölébresztem magam. A papoknak se hittem odaát, miért pont neked hinnék itt? Te csak azért vagy, mert én is itt vagyok veled és együtt álmodjuk az egészet. Felőlem akár le is léphetsz.

A testetlen köszönés nélkül távozott. Tóni meg ott találta magát a semmi közepén, ahol se tér, se idő nem létezett, csak az emlékezet szülte képzetek kergették egymást, akár a turmixgépbe dobott filmkockák.

Egy koldus tűnt elő a semmiből. Koszos volt, reszkető kezében bádogbög-rébe csörgött az apró forint. Szakadt rongyaiból bűz áradt. Arcán fekély éktelenkedett.

– Segíthetnél volna rajtam – mondta. – Volt pénzed, házad, gyönyörű szeretőd, parancsodra ugrottak a fullajtárjaid.

– Pont ezzel a demagóg szöveggel kezdték ti is, akár a földi hatalmasok? – nevetett föl Tóni. – Nem hattok meg ti sem. Nem voltam Krózus, csak használtam a talentumomat. Azt kaptam, amit kiérdemeltem. Azt kapták mások, és te is. Valóban megoszthattam volna akár veled, akár mással, amim volt, akár a szeretőmet is, hogy olyanná legyek, amilyen te vagy. No, és akkor mi van a többivel? Miért éppen neked adtam volna bármit is? Lusta voltál, züllött és bűdös. Ostoba a lázadáshoz is. Barátnak kevés voltál, számomra haszontalan. Ellenségnek túl gyöngé, erélytelen. Átnéztem rajtad, amint másokon is. Nem az én bűnöm, ha bűn. Ilyennek szült ez a kor, meg az anyám, mint ahogy téged is.

Változott a kép. Egy előkelő szálloda teraszán ebédeltek. Frakkos pincérek

hordták föl a csábítóan gőzölgő tálakat. Az egyik – tán épp a főpincér lehetett – neki hozta külön csészében a levest. Már mélyen meghajolva éppen elé tette volna az asztalon, amikor két vidáman kergetőző, feltűnően színpompás tollú madár röppent közjük. Mi az, hogy közjük? Egyenesen a tányérba csapódtak. Az előkelő vendégsereg kezében megállt a kanál. Tátott szájú, jéggé dermedt arcok meredtek rá kérdőn. A lépcsőn egy hatéves forma kislány jelent meg a kezében nyitott ajtajú kalitkával.

– Bocsáss meg nekik bácsi, én felejtettem nyitva az ajtajukat! – szólt lesütött szemmel. – Ők az én madaraim. Gyönyörűek, kedvesek.

– Nincs bocsánat! – üvöltötte kigúvadt szemekkel Tóni. – A fejüket akarom, meg a szívüket nyárson pirítva. A tollukat szórják az északi szélbe, téged meg zárjon a faskamrába anyád!

– Helyes, így kell ezekkel bánni – bólintott rá egy viasszá fagyott képű frakkos úr, vagy polgártárs, vagy talpnyaló barát. Mindig az, ami éppen szükségeltetik. – Nehogy a végén még elhiggyék, hogy valóban az övék a madár.

– Barátom lettél, mert kemény vagy – szólalt meg egy másik. – Nem kértük, mi elvettük az élettől, ami nekünk dukál. A pénzt, a nőt, a száguldó paripát. És nem szállt inunkba a bátorság, ha az árnyékunk elénekbe állt.

– Lenyúltad a nőmet, és elperelted a házamat, miközben barátnak hazudtad magad – szólt valaki az ablakon át.

– Mert ostoba voltál – kacagott Tóni. – Nem hitted el, hogy üzletben és szerelemben nincs barátság. Most már tudod. Igaz, kissé megkéstél vele, de ha hiszel a következő életedben, még jól jöhet ez a

tudás.

– Levágta az énekes madár fejét és szarvasra vadászik – ereszkedett alá egy ősz hajú asszony a báránnyelők közül. – Szarvasra lő, míg az a húsvízű patakra kíváncsozik.

– Te ugyan melyik kolostorból jöttél, szent fazék? – fordította el a fejét a férfi. – Sok nővel volt dolgom életemben, de az ilyen puhány, szűz matrónáktól megóvott az ég. De az is lehet, hogy egyszerűen csak materialista vagyok.

– Látod, ezt nem értem – magyarázta a kollégájának egy papi palástot viselő szakállas ember. – Ha valóban materialista, odalent hagyta a lényegét. Mi az belőle, ami most itt vitatkozik velünk?

– Ne gyötörd magad, testvérem – ingatta a fejét a másik. – Majd megtudod, ha tovább megyünk.

Már kezdte magát jól érezni Tóni új közegében, a semmiben. Arra gondolt, milyen ostoba is az ember, hogy állandóan mérlegel, mikor, miért, mit kell tennie, vagy éppen mit nem szabad. Végtére is kétféle dolog van a világban. Az egyik jó, a másik nem jó nekem. Ami nekem jó, azt tegye más is, mert ha nem, hát jaj neki... Az én dolgom, hogy boldog legyek, és ez az érdeke másoknak is. Végtére is én vagyok Tóni.

– Tóni! – csendült egy számonkérését ígérő női hang. Ez Sári, az első neje – hasított bele a fájó felismerés. Letagadhatta volna, hogy ő az – hányszor megesett már annak idején, ha szorult helyzetbe került –, vagy akár süketnek is tettetgetné magát... Akár el is bújhatna itt, a semmiben, de amott jön szemben a tettetlen, aki ide hozta. A pusztja köszöntéssel is elárulná magát.

– Örülök, hogy látlak, kedvesem –

hazudta végül. – Nagyon jó színben vagy, Sáriám. Mondhatni fiatalosabb, mint amikor eltemettelek.

– Tudod, Tónikám, időtlen időben nem öregszik az ember. Ehhez képest elég sokat vártál, hogy utánam gyere. Csak nem tartott vissza valami rossz leány?

– Tudod, én jöttem volna, már többször indultam is...

– Ne hebegj, Tónikám, mondd ki bátran, hogy nem engedett az a repedt-sarkú Mari. Ugye ezt akartad mondani? Volt pofád belefektetni az én hófehér ágymba... Ráhúztad az én patyolat hálóingemet...

– No, hát azért ez nem egészen így volt, drága, egyetlen Sáriám. Én ápoltam az emlékedet.

– Tudom, jól tudom, mert itt már feloldódnak a földi titkok. Már akkor belefektetted, amikor én a kórházban feküdtem, és még szó se volt róla, hogy meghalok.

– Mert olyan egyedül voltam nélküled. Te el se tudod képzelni, milyen gyötrelmes a magány.

– Amikor a lányunkat szültem, akkor a Terka vigasztalt. A szemembe hazudtat, hogy nem igaz, pedig azt is megígérted neki, hogy feleségül veszed.

– Egyetlen gyenge pillanat volt. Végül mégis hű maradtam hozzád...

– Akár a tavalyi lyukas cipőm. De itt vannak mind a többiek is, találkozni fogsz velük.

– Mi igazán mindent megtettünk – mondta Tóni a fejét forgatva. – Hófehér márványból állítottunk neked síremléket, fehér galambokkal a két oldalán. A sírodon hetenként cseréltetjük a friss virágot. Mit kéne tenni még?

– Miközben a Mari merő jóindulatból

kidobta az összes fényképet, és naponta prézsmítált, hogy írasd a nevére a fél házadat. A kedvenc virágaimat kiirtotta a kertből, és elégette a kis padot, amelyiken a halálom előtt oly sokat pihengettem. A sírkő meg arra jó, nehogy föl találjak kelni.

– Manapság nem divat már a fénykép a falon, Sáriká, a fél házadat meg én ajánlottam fel neki, meg a lányunk, Zsófi, hogy ápoljon majd, ha egyszer ágynak esem. Azt a szuhos kis padot megette az idő, a virágokat elhervasztotta az ősz.

– A fene bánná, csak ne lenne annyira koszos. – fordított egyet a szón az aszszony. – Az én pofám ég, hogy a söprűn, meg a porszívón takarékoskodik. A mosógépet meg direkt elrontja, mert a teregetéstől hasogat a válla. Persze téged mindez nem érdekel, csak az ágyat megvesse, hogy beledönthesd. Vén szatír! Hol vannak már a mi régi, meghitt, romantikus, nagy szeretkezéseink?... Emlékszel még rájuk egyáltalán, vagy azt is kiűzte a szívedből ez a szuka? Koszos szuka, hisz' úgy utálja a mosdóvizet, mint macska az esőt. Így van, Piri? Te a barátnője voltál.

– Az ám – sóhajtotta hátulról egy női hang. – Amíg az én uramat is ágyba nem döntötte az a redves szuka... Volt úgy, hogy két napig is hordott egy koszos bugyit. A harisnya meg úgy rohadt le a lábáról a gyalázatosnak. És tudod, mit kapott tőle az én jó uram?

– Gondolom, valami nyavalyát – húzta el a száját Sári.

– Azt éppen nem, mert arra vigyáztak, de ez még rosszabb: tetűt.

– Ne csináljátok már lányok! – förmedt rájuk Tóni. – Ez még barátnők között is ízléstelen. Egy szó se igaz abból, amivel vádoljátok. Csak azért mon-

dod, Sári, mert sérti a hiúságot, a másik nő, aki utánad szeret. Így meg különösen gonosz a vád, hogy még védekezni se tud a szerencsétlen, mert éppen engem sirat.

– Sirat? – csapta össze a kezét az első feleség. – Tán röhög magában, hogy jól rászédett. Mert ekkora ökör csak az én hajdani férjem lehet.

– Nem kell, hogy nekünk higgy – kontrázott rá sértődötten elfordulva Piri, a húbarátnő –, hamarosan jönnek a többiek is. A barátok, ismerősök, akik ott sajnálkoztak a temetéseden.

– Meg akik gratuláltak neki, mert hogy a fél házból nem futotta új sírkőre – vetette oda epésen Sári. – Az a fősvény szuka az én sírkövem alá temettetett.

– Ugye ön is hallotta mindezt, Angyal Úr? – fordult a testetlenhez Tóni, s olyan kicsire húzta össze magát, hogy már – már önmagát se látta. – Nem lennék hálátlan, ha elintézné, hogy én már ne legyek itt, mire a másik asszony megérkezik. Vagy inkább fölébrednék, ha még nem késő...

Németh Erzsébet

Ha elmégy

Ha elmégy: idegen vagy,
alaktalan felhővé sodródik arcod,
tekinteted alkonyok csendjébe hull,
mellemen átredződő
szerelmed csókcsillaga
semmivé fakul.
Sejtelek minden férfi
közelgő mozdulatában,
de nem tudlak többé kiválasztani.

Bócai Soós Judit

Egy ember, nagyon közel Istenhez

Kalocsán utaztunk keresztül, amikor a városka hangulata előcsalogatta bennem egy régi, kedves ember emlékét. A falunk plébánosa volt Ő, aki Kalocsáról származott. Az én gyermekkori tisztelendő bácsim. Jaj, de szerettem!

Ő pontosan olyan volt, mint amilyennek egy jó papot elképzelsz az ember. Egyszerű, kedves, őszinte, megértő lelkipásztor. Lelkipásztor, a szó legszorosabb értelmében. Emberi volt, és szeretettel teli. Egy segítő barát.

A vallást nem erőszakolta rá senkire, egyszerűen alternatív lehetőségként kínálta fel a keresgélőknek. Persze ezt sem szavakkal, csak tiszta, őszinte tettekkel.

Az egyházi dogmák, ceremóniák, protokollok nem igazán érdekelték. Nem is lázadt ellenük, mert annyira sem számítottak; ha úgy adódott, akkor betartotta őket, ha pedig másképpen alakult, akkor nem.

Számára csak a lélek volt a fontos. A lélek, és a béke.

Hét közben a falut járta, betért egy-egy családhoz, szívesen segített a ház körüli teendőknél; borsót fejtett, kukoricát morzsolt, tüzelőt aprított, krumplit pucolt, vagy csak üldögélt az egyik sarokban és hallgatta a háziak örömeit, fájdalmait. Jelenléte békét és áldást sugárzott.

Engem hímezni is Ő tanítgatott, de gyakran kértek tőle tanácsot nagymamám is egy-egy terítő szín-kombinációjának összeállításában, mert kalocsai szár-

mazásának szinte természetes velejárójaként szakértője volt e témának.

A falut sújtó árvíz után, sokaknak nem tellett imakönyvre sem, ezért Ő az összes éneket, imádságot, ami csak misén előkerülhetett, fölfestette hatalmas papírlapokra, és eszkábált hozzá egy csigával mozgatható szerkezetet, aminek a segítségével két gyerek könnyedén cserélgethette az előre odakészített lapokat. Így mindig mindenki tudta, hogy mit kell énekelni, ráadásul a gyerekek se unatkoztak.

Ez utóbbira különben sem volt sok esélyünk, mert tisztelendő bácsink gondoskodott róla, hogy mindenkinek legyen valami feladata; volt, aki az énekeket cserélgette, volt, aki ministrált, volt, aki verset mondott, más pedig a szentírásból olvasott föl.

A Tiszibácsi – magunk között csak így hívtuk – azt is megengedte, hogy segítségünk neki harangozni, amiben az volt a legizgalmasabb, hogy a végén, a kötélbe csimpaszkodva, a harang magával rántott bennünket néhányszor a magasba. Ha valamelyikünk túl bátortalannak bizonyult a mutatványhoz, akkor Ő maga is szívesen demonstrálta a levegőben való himbálózást.

Épp ilyen gyermeki örömmel mászott fel velünk a plébánia udvarán álló cseresznyefára is, vagy bújt be a mogyoróbokrok alá.

A hittant is Ő tanította nekünk, de inkább mesedélutánokat tartott, mint tanórákat, ahol gyakran egymásnak meséltük felváltva a csodálatos bibliai történeteket, legtöbbször saját ízlésünk

szerint csipetnyit kiszínezve.

Kérdezhettünk tőle bármit, nem haragudott meg, és minden kérdésünkre megpróbált a lehetőségeihez mérten a legjobban megfelelni. Még azt is megmutatta egyszer, hogy van nadrág a revere-ndája alatt, mert mi, kíváncsi kölykök, még ezt is tudni akartuk.

Egyetlen dolog volt csupán, amiért bemutatta nekünk a „keresztapánkat” – tudniillik egy hosszú vaskos botot –, de a „keresztség” ígéretén túl, tettelegességre még ekkor sem került sor. Ez az érzékeny pont nála a békétlenség, a viszály volt.

Arra tanított bennünket, hogy ez minden bűn forrása. Mert ha az emberek mind békében élnének egymással, és ami még ennél is fontosabb: önmagukkal, akkor a gonosz szándék, rosszakarat nem tudna éket verni közéjük.

Azt mondta, hogy a béke az egységből fakad, és ez köt össze bennünket egymással, és az Istennel, a viszály pedig ennek ellentétéként; bomlaszt, szétválaszt.

Azt is elmondta, hogy amikor békére int bennünket, akkor a legbensőnkől jövő békességet várja el, és nem elég egy odavetett „Nem haragszom rád”, hanem inkább nézzünk egymás szemébe, és adjunk egymásnak valami jót, valami szépet. „De mit?” – kérdeztük tőle izgágán.

„Egy mosolyt, egy simogatást, vagy egy ölelést” – válaszolta – „Pontosan annak az ellenkezőjét, amit haragodban adtál volna.”

Az volt a legszebb az egészben, hogy amikor Ő ott volt, ez tényleg működött. Minden harag, düh, indulat, morcoság,

és sértődöttség a kapun kívül maradt. Kár, hogy nélküle csak ritkán sikerül...

Nagyon öreg volt, amikor legutoljára láttam, hirtelen az jutott eszembe, hogy Ő már egészen közel lehet Istenhez... De ez nem egy amolyan „már fél lábbal a sírban van” – gondolat volt, hanem ez is valahogy olyan „szentséges”, mint Ő maga.

Kórházban volt, intett, hogy üljek mellé, az ágy szélére. Odaültem. Ő a szívemre szorította a kezét, a szemembe nézett, megsimogatta a kezem, majd gyengén, erőltlenül megcsóválta a fejét. „Kislányom – mondta halkán –, amíg önmagaddal nem békélsz meg, addig az egész világot elzárod magadtól. Simogasd meg néha saját magadat!”

Akkora szeretet áradt belőle, hogy nem bírtam elviselni; kirohantam.

Azóta próbálok megbékélni, de nagyon nehéz. Számomra a legnehezebb feladat az, hogy szeressem önmagam. És Ő ezt pontosan tudta.

Elhagytuk Kalocsát, belenéztem a viszapillantó-tükörbe, és egy másodpercre szembenéztem önmagammal; egy halvány mosoly rezgett a szám szegletében, és melegség járta át a szívem.

Azt hiszem, hogy Ő valóban nagyon közel volt Istenhez egész életében.

*

Németh Dezső

Tájkép

Tekintetem
tükrebe rejtelek.
Gyöngyös harmatok
fürösztik tested.
Ahol távolok vágáznak
hold aranyozza szádat,
s szíved lázadása
kifesti arcodat.

Mozdul mellettem

Mozdul mellettem
csendbe fonódó árnyék;
apró villanás
ablaküveg tükrön.
Nárcisz villámok nyílnak.
Megejtenélek szemem
tündöklésével,
bársony öledre
hulló gondolatommal.

Kihalt mesék

Kihalt mesék:
temetetlen szívekben,
lélekdunyhák toll-melegében
megél az emlék.
Templomos arccal
szomszédasszonyunk
szentelt kenyerét szeli.
Messzire nyújtott harangszót
vís a távol...
kődgyöngyös rétek
hajába hulló
csillag
ragyog.

Ragacsos percek

Vigyázz,
a szomorúság
összeroppantja
hártyavékony
üvegpalotád.

Ragacsos percek
bogáncsai égnek.
Most menj el!
Most elereszt
reménytelenségem.

Árvaság

Hatalmas szikla a szív;
pici magányom üldögél
árvaságomon.

Az érkezési oldalon
csöpp reményem áll;
talán ma eljön
meg nem érkezésed.

Múmia tücsök ciripel
szemem üvegcsarnokában:
borostyánban a tücsök keze
elmúlásba kövült zene.

Huszonegyedik század

Hátrabilincselte félelem az arcon
Mennem kell valahonnan valahová
De lehúzza kezem-lábam az ólom
Mit e század rakott a szívem alá

Németh Erzsébet

Szeptemberi ámulat

Őszül a táj,
mint a hajad,
ajkadról sárguló szavak
tétován földre hullanak.
Jajduló égbolt zuhan a tájra,
bordák közt sóhajod
mintha jobban fájna.
Napraforgók színe,
búzatáblák álma
múlандóságunk
árva táncát járja.
Hirtelen
vándormadarak szárnyára
szédül a nyár,
és szótlan haraggal
csap alkonyainkra
ideges varjúkárogás

Fáj-e?

Fáj-e a fának
ha lombja hull,
fáj-e az égnek
ha alkonyul?

Fáj-e az útnak
ha rajta jársz,
s otthont magadnak
nem találsz?

Fáj-e a Napnak
ha nem ragyog,
s átveszik helyét
a csillagok?

Fáj-e magadnak.
hogy árva vagy,
emberóriás,
(de) mégse nagy?

„Mert lesznek az emberek...”

*magukat szeretők,
pénzsóvárgók, kérkedők, kevélyek,
káromkodók, szüleiük iránt engedetlenség,
háládtalanok, tisztátalanok,
szeretenélkül valók...”*

Feszésre húzva égen a kárpit,
sziszeg a homok...
hihetsz és gondolhatsz bármit:
a történet igazsága-hitten
valóra válik.
Kinőtt a kereszt
Ádám csontjából,
a Kóponyahegyen,
összekapcsolva végleg
földet és eget.
Örök-végső szövetség köttetett
isten, ember között,
mikor fiát megfeszítették,
„ meghala”, s hozzá költözött.
S ha e szövetséget
valamelyik fél
felmondja egyszer:
egyetlen vesztes lesz,
– kérdés-e? –
az ember !

Ha tudod

Itt vagy még,
poros álmoknak
támasztva hátad,
melegít egy-két
fellobbanó emlék.
De újhald-remény
gyúlhat szívedben
ha tudod a sorsot,
s homlokodon akarattá
fénylik a hajnal.

Magyari Barna

Felcsavarta kedvem a világ

pupillám ámulatba ejti
sejtjeid fennkölt költészete
fénylőn nézek e földrészekre
blúzod alatt mindkét domb szexi

nem hadonász törével a jaj
ma szabadnapos itt az ördög
lelki tépést össze én öltök
ahogy túmból a vigasz szaval

melletted mozgalmas az elme
rímről rímre sétálunk ketten
van ki örömét leli ebben
s lelkedben mindent megszerelne

felcsavarta kedvem a világ
egész lényem szerelem-liget
csontomon tollászkodik szíved
bennem nem égett még ennyi láng

Az élet ünnepe

szívedben járva több centit nőttem
ha velem vagy lényünk csupa szikra
s a kettőnkől forró levegőben
hamar belobban a romantika

ha nézel kilép medréből az est
rám kacsint szemedből ezer csillag
remekül összehangolt lárma ez
millió sejtem kattogja itt vagy

rajtad sétáló ujjam jelenti
bőrödön rendezettek a porták
s bár már jóval korhatár feletti
menne lelkem óvodába hozzád

mikor bő lére enged a jelen
hagyom hogy sorsom blúzodon szűrjed
tömény órákkal koccintunk ketten
veled az élet gyönyörű ünnep

Nyelvemem neked zenél Bartók

szobámban eltört a délelőtt
mohón kanalizom levesed
minden kortyba bájad belenőtt
két répa közt blúzod leveted

ízek mentén késő gótikus
templom a hófehér melltartód
nem engedem hogy számból kifuss
nyelvemen neked zenél Bartók

a krumplira már nem harapok
csak ölelem akár derekad
s szívemben gyűlnek bent a habok
ha szépséged mindent belead

lennék húscafát vacsorából
bőrödön magasztos anyajegy
hajlataidban lennék vándor
kit a vihar éppen arra vet

lelkemhez mind közelebb raklak
sorsom főműsorában nézlek
hatalmas kamera lóg rajtad
vers pásztázza gyönyörű lényed

*

Barcs János

Hegyeid között fölszárnyalt

Rád nevetett akkor a Nap s messze szökött.
Lábadhoz sovány hétköznapi sorakoztak.
Véred faggattad: Űztek, mert féltek tőled.
Virrasztottál: – s már nem bíztál, mint egykor
Magad lettél a szenvedő: – s elcsábított
fényjeleivel a városi kő-őrület...
De az ősi lángot szülőknek ösztön-hite
kólózta: s ott sündörgött körülötted!
Kitárt szíveddel égsz és énekelsz halkan.
Hegyeid között fölszárnyalt a tiszta ütem.
Előidnek szirt-kemény hangját így hallhattad.
Megmosdatott alkonyokból álmod között
láthatatlan műzsád mindennap rád üzent:
De fájdalomvirággal zárta el ablakod!

Szigliget, 1986. 03. 20.

Meghajsolt szívvel

álmatlan éjszakáidban is bizakodtál
majd gondjával szaggatva éltél
szíved szavára jól odafigyelve
mert utazó küldetés lángján csüngve
szüntelen az égre is hallgattál...
Nagy szél csapott arcodba, örült nagy
ütésekkel vágott, rúgott s űzött
messzi idegen tájakra dülőkön át
vízen, tűzön meghajsolt szíveddel
hiszen te és hű társad közösen futott
és a tengeri viharokban sem féltetek: –
menekültetek magatokért s a jövőért
megtalálni azt a hazát, hol nem kell félni
és végre megtalálni azt a hitet s azt
a fényt, amely hazafelé utat mutat:
azt a kegyetlenül letagadott fénysugárt
melynek neve Pannónia,
s szabad Magyarország!

Budapest, 1989. 12. 25.

Csillag Tamás

Köztes terek

Szűk, telefonfülke magány.
 Üveglapok. A kirakatüvegek
 csillogása nem világít meg mindent.
 Smink, festék nélkül
 mutatja magát a város,
 – csak az arcokról olvad a festék –
 Az éjszaka nőit nézem:
 röhögő, csapzott királylányok
 csupa vágy, csupa tűz menetét.
 Ki váltja meg őket, s engem?
 A tündérek mind elvéreznek
 bizonyosságomban.
 Tudom, hogy te más vagy,
 ahogy azt is tudom, hogy a
 fényszennyeződés felett fut a Tejút.
 Hunyorgok,
 a köztéri lámpák
 fénykörén túli teret fürkészem.
 Hunyrog a szívem is:
 a köztes terekben
 sejt-kutat téged.

Lassan őszre fordul

A vetkőző gesztenyefákról
 is eszembe jutsz.
 Szép ez a szeptemberi sebláz,
 ahogy szép az is, amikor
 a betonhoz csapott sörösüveg
 szilánkjain játszik a fény.
 Észre kell venni...
 (észrevettelek)
 Párolgó vágyak gőzein élek:
 még izzik a város.
 Szavaid, mosolyod
 bolyongó alkaloidák:
 folyton keringsz bennem.
 Rozsdásodnak az artériák
 a szívemen.

Hörpölöm

Esővel, széllel,
 lassú apátiával
 terhesek a hétköznapiak.
 Váló, rozsdás levelek
 tördelik a tócsák tükreit.
 Nincsenek illúzióim,

a részegek
 koszos üvegpoharából
 hörpölöm a jelent.

A szeptember
 gőzeit már ellegeztem,
 fürkészem tenyerem kartográfiáit.
 Aztán egy szép nő után nézek,
 távolodik. Már egészen kicsi,
 s biztosan fázik.

Egyszerű vers

– répanadrágos lánykák

Tócsák hátán levelek,
 árbóc nélküli bárkák.
 Múláson kacagnak a
 répanadrágos lánykák.

Tizenhét évesek, az
 utcán nevetve járnak.
 Arccal az élet felé
 és háttal a halálnak.

✱

HANS-GUIDO KLINKNER

GYŰLŐLET

Haß

Az erőszak
malmát
gyűlölet hajtja.

Ágyúk és taposóaknak
eledelélül
embereket zúznak össze.

Vajon
mikor tagadják meg végre
az őrlendőt
öntudatlan molnárok
a malomkövektől?

EZER TÜKÖR

Tausend Spiegel

A déli nap
ezer tükröt
állít hullámtörőnek,
melyek a sziklaszegélyen
a tajtékot megtörik.

Sirályok szárnycsapása
és a képzelet vitorlája
köt össze eget a földdel.

A napi gondnak
nem marad helye
a paradicsomba vetett pillantásban.

Mallorca, 2009

A VARÁZSERDŐBEN

Im Zauberwald

Egy patakocska
csorog, szalad és ugrándozik
a zordon varázserdőn át.

Ősöreg tölgyek
nyúlnak göcsörtös karjaikkal
a kimerült vándor után,

aki utolsó erejével
kiszabadítja magát a kísértet
szorításából
és az erdő szélén felszabadultan
fogadja magába
a napvilág fényét.

Fordította: Bayer Béla

*

Juhász János

Remény

Láttam a Napot
Nehéz hétköznapiokban
Fény áradt kőből

Fogyatkozás

Telik az idő
Múlik az ember erő
Egyre csak fogyunk

Megmaradni

Titok az idő
Kitartásod ereje
Úton maradtál

Lelkes Miklós

Egy mesét...

Varga Évának

Mesét írnék, ha volna hozzá kedvem,
arany-, s ezüst függöny, hogy fényesedjen
titkok előtt, lengjen, mutasson, s mégsem,
ránk-ránk kacsintson olykor kedves kéken
szavak sora.. Nagy kalapban a Hátha
jönne, és Remény-szépséget csodálna,
majd a Talánnal folyópartra ülne,
s egy madárhangú dallamot fütyülne,
szárnyas, csillogó, ég-imádó békét,
amelyben messze nézni van merészség,
magunkat, és a világot belátni,
s jönné, lovon, szív köntösű királyfi,
a vízpartról kis béka rábregkegne
tréfásan, s alkony rézszín, rezgő csendje
egyre vörösebb volna vízen, égen,
fénypont ébredne szendergő sötéten,
s lóról leszálna sóhajtó királyfi:
– Ilyen nincs-tájra de jó volna várni!

Mesét írnék, ha volna hozzá kedvem,
virághit-szirmot szóró szerelemben
táguló útján mennék, amíg új nap
tisztább tájat jövőből előbújtat,
mesét, amelyben Nép, – elképzelt Népem,
a Nép, amely ma még csupán mesékben,
mesét, amelyben csak nevetést érhet
hordóbeszéde a Bohócvezérnek,
ahol igazra értőn felfigyelnek,
s nem hazudják VAN-nak azt,
ami nincs meg..

Mesét írnék, de könnyes fent a Csillag,
s nem áztat azzal, hogy az álmainkat
elhozza majd, mivel nem tudja ő sem,
mily kanyargós út készül a jövőben,
csak azt tudja: köröket ró a tájra
felettünk sok-sok lét-rabló madár ma,

rossz Múlt jelképe, hollók testbe vájnak,
üres harangszó és halott vasárnap,
s tavasz, ha jön, – Tavasz lesz?

Félő, mégsem:
koldustavasz-gyermekek
egy gúnymesében..

Hangyák útja

Kövek között hangya szalad, az ösztön
viszi a kis kitingépet tovább.
Készítése van, gondolata nincsen, –
de futáshoz legalább hat a láb.

A hangya – hangya, – de az ember – ember?
A gondolat szabadnak megmarad?
Sav elmarja, felejtő lúg feloldja
mi léten túlhoz méltó pillanat.

Látom, tudom. Szellem szélmalomkarja
forog felettem, nyárvég őszebe tart.
Az ember, mondd, – a hangyák miatt hangya,
s oda kerül mit hangyasors akar?

Géphangyaember sorsok, megalázók.
Semmibe söprik szélmalom kopott
karjai léggel, akár így, vagy úgy tett,
gondolkodott vagy nem gondolkodott.

Lehet, így van. Szellem szélmalomkarja,
én mégsem félek, mert halott vagyok,
s nemléiben Téged választalak, Szépség,
Fájdalom, Öröm, – a Gondolatot.

2012

*

Németh Erzsébet

Hajnali vázlat

Citrom és hangafű
árnyéknélküli mozdulat
kérdőjelek metszéspontjában
halkuló Ave Maria

A **Lant** Irodalmi Folyóirat
előfizetési díja egy évre: 1.500,-Ft.
Előfizetni postautalványon lehet a
szerkesztőség címén. A lap évente
hat alkalommal jelenik meg.

kis **LANT**
IRODALMI FOLYÓIRAT

Főszerkesztő: Németh Dezső
Irodalmi szerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség címe:
Németh Dezső
Lant
1211 Budapest
Ady Endre út 5. 3/10.

Telefon: 277 7196
Mobil: 06 30 431 7837

Kiadja a Lant Irodalmi Klub
Magánkiadás

www.kislant.hu

ISSN 1788-7542 (Nyomtatott)
ISSN 1788-7631 (Online)

Csepeli Szabó Béla

Emberként élni

Élni szeretnék, élni,
kis csárdákba betérni,
tisztá asztalnál ülni,
jókedvben elmerülni,
menni, dalolva egyre,
Nap-aranyozta hegyre,
rónán, erdőkön által,
néhány hű jóbaráttal,
élni: felemelt fejjel,
vívni fergetegekkal,
pásztortüzeknél állni,
kovácsként kalapálni,
leülni hidak alján,
makadámkövek halmán,
élni: félelem nélkül,
esőt várni az égből,
pirult kenyeret szegni,
folyóknál tekeregni,
eldőlni nagyszerűen,
s hemperegni a fűben,
megbámulni a várost,
a párától homályost,
ősz avarban járni,
békés egekbe szállni,
óvni kisfiam, lányom,
s anyámat: meg ne fázzon! –
Élni szeretnék, élni,
fészkeembe hazatérni,
lesni a naplementét,
vetkőző párom keblét,
s úgy ölelni, hogy benne
Ő is örömét lelje, –
élni, vágyban lobogva,
vénen is mosolyogva.
Élni! Emberként, szépen,
s meghalni hóesésben!

1958

Műkedvelő írók, költők jelentkezését is várjuk! Az elfogadott írásokat közöljük!

Ára: 250,- Ft.